

STEVEN VAN NISPEN:
"VOOR DE NIEUWE SCHOOL IS NIET ALLEEN
EEN GEZAMENLIJKE NAAM BELANGRIJK,
MAAR OOK GEDEELDE HUISVESTING EN
EEN GEZAMENLIJKE CULTUUR, DIE DAN
TOT UITING KOMT."

SAMEN VERNIEUWEN: LODEWIJK COLLEGE DROOMT OVER BREDE ONDERWIJSCAMPUS

Zeeuws-Vlaanderen is een van de gebieden in Nederland, waar men al veel te stellen heeft gehad met leerlingending. In 2018 was er een besturenfusie waardoor alle scholen op het eiland onder één schoolbestuur kwamen. En er vond een scholenfusie plaats tussen de twee brede scholen in Terneuzen: het Zeldenrust-Steelantcollege en De Rede. Op dit moment bewegen deze twee gefuseerde scholen toe naar een gezamenlijke, nieuwe locatie (2028). Steven van Nispen, lid college van bestuur van VO Zeeuws-Vlaanderen, vertelt over het ontstaan van het Lodewijk College, de huidige situatie en het toekomstperspectief.

"Voor de scholenfusie waren de twee middelbare scholen met elk een eigen denominatie, elkaars concurrent," vertelt Van Nispen. "Beide scholen bedienden de regio, maar van samenwerking was nauwelijks sprake, alleen voor het gymnasium was er wat contact."

Omdat een dergelijke situatie, die jarenlang standhield, zijn sporen nalaat, was er veel te winnen. "We hebben in het begin vooral energie gestoken in het bouwen aan een gezamenlijke identiteit; één denominatie (samenwerking PC en RK), en één naam." Van Nispen bezag het positief, als 'een kans' om te ontdekken welke kernwaarden de scholen verbond. Natuurlijk waren er 'beelden over en weer' en lag 'de connotatie van woorden' soms gevoelig, maar de scholen vonden ook gemene delers; het hart voor de leerling en de gemeenschappelijke regio: "Toen kwamen er twinkeltjes in de ogen en ontstond er een voedingsbodem om bepaalde zaken ook wat los te laten. Zo kreeg de dagopening bijvoorbeeld een andere naam: het startmoment. En dan merk je dat je daar allebei dezelfde pedagogische gedachte bij hebt; een rustige opstart, niet direct het boek in." Van Nispen benadrukt: "Als je focust op de verschillen; groter, rijker, sterker, machtiger ... dan kom je er niet. Je moet kijken op basis van gelijkwaardigheid. En je moet ook een beetje durven, lef tonen en elkaar wat gunnen."

LODEWIJK VAN DEN BERG

Onder externe begeleiding van een adviseur namen bestuur, personeelsleden, ouders en leerlingen van beide scholen samen plaats in een denktank. Zo werkte men toe naar het vinden van een gezamenlijke naam en een bijbehorende huisstijl.

Het resulteerde in het 'Lodewijk College', vernoemd naar Lodewijk van den Berg - de eerste astronaut die in Nederland is geboren en onderzoek deed in de ruimte naar het kweken van kristallen. Van den Berg is al jaren woonachtig in de Verenigde Staten, maar werd geboren in het dorpje Sluiskil (gemeente Terneuzen). "De link naar de astronaut geeft cachet en is tegelijkertijd een smedijzer, een verbindend element tussen de bloedgroepen."

De eerste schooldag na de fusie (augustus 2018), werd de naam Lodewijk College, gelanceerd in het Scheldetheater in Terneuzen, met een filmpje en een countdown: "Waarbij de 88-jarige Lodewijk van den Berg, speciaal overgekomen vanuit Florida, als surprise op het toneel verscheen!",

blijkt Van Nispen enthousiast terug. “Om de nieuwe naam aan alle leerlingen kenbaar te maken werd vlak daarna dit verslag uitgezonden op beide scholen en bezocht Lodewijk van den Berg de leerlingen op beide locaties.”

GEDEELDE HUISVESTING

Op dit moment volgen de in totaal 2400 leerlingen van het Lodewijk College onderwijs verdeeld over twee gebouwen. De splitsing tussen een brede vmbo in het ene gebouw versus havo/vwo in een ander pand, noemt Van Nispen ‘ongewenst’. “Veel liever hebben we de leerlingen dichterbij elkaar, ongeacht het opleidingsniveau. Voor de nieuwe school is niet alleen een gezamenlijke naam belangrijk, maar ook gedeelde huisvesting en een gezamenlijke cultuur, die dan tot uiting komt.”

Een haalbaarheidsonderzoek door de gemeente leidde tot de uitkomst dat Het Lodewijk College in 2028 kan verhuizen naar één nieuw schoolgebouw. De Zeldenrustlaan in het zuiden van Terneuzen werd daarbij aangeduid als beste locatie. Het betreft een principebesluit van het Terneuzens college van B en W (november 2020) en met de investering is ruim 44 miljoen euro gemoeid. Van Nispen ziet reikhalzend uit naar de nieuwbouw. De bestuurder is blij met het besluit maar had stiekem gehoopt al wat eerder te kunnen verhuizen, het zijn nog vele jaren om te overbruggen.

‘WE MOETEN DE LEEFBAARHEID
OP NIVEAU HOUDEN MET
AANTREKKELIJKE MAATSCHAPPELIJKE
VOORZIENINGEN’

EEMSDDELTA CAMPUS

Ondertussen volgt Van Nispen met veel interesse de ontwikkelingen die elders plaatsvinden. ‘Inspirerend’ noemt hij het contact met de directeur van het ‘Projectbureau nieuwbouw Onderwijs-campus’ Eemsdelta in Appingedam. De Eemsdelta Campus is een gezamenlijk initiatief van de gemeenten Delfzijl en Appingedam, de Stichting Voortgezet Onderwijs Eemsdelta en Stichting Noorderpoort. Stichting Voortgezet Onderwijs Eemsdelta is verantwoordelijk voor de bouw en de exploitatie van de gebouwen.

De Groninger campus zal in 2022/2023 huisvesting bieden aan ongeveer 1700 leerlingen en studenten van vier scholen voor voortgezet onderwijs en mbo. In de inrichting van de onderwijs-campus behouden de verschillende scholen hun eigen sfeer, maar waar mogelijk worden onderwijsvoorzieningen samengebracht. Zo komen er gezamenlijke ruimten voor science, kunst en cultuur, evenals voor praktijklessen. De campus wil voorzien in samenwerkingsvormen tussen de scholen, verenigingen en bedrijven uit de regio, opdat er een rijk aanbod van leren en werken ontstaat. Naast de nieuwe schoolgebouwen komen er faciliteiten voor sport- en culturele verenigingen. “Alles dichtbij voor iedereen,” vat Van Nispen het monter samen.

“DE NAAM LODEWIJK COLLEGE WERD IN 2018 GELANCEERD IN HET SCHELDETHEATER IN TERNEUZEN. DE 88-JARIGE ASTRONAUT LODEWIJK VAN DEN BERG, NAAR WIE DE SCHOOL VERNOEMD IS, KWAM DAARVOOR SPECIAAL OVER VANUIT FLORIDA.”

LEEFBAARHEID REGIO

Voor dunbevolkte regio's is het mantra volgens Van Nispen vooral 'samen!'. Waarbij hij voor Terneuzen ook heel duidelijk een huisvestingsmodel voor ogen ziet waarop andere partijen meeliften: mbo met zorg en welzijn en techniek, waarbij praktijklokalen te delen zijn met het vo. "Samen vernieuwen. En dat begint bij een inhoudelijk concept. Met ruimte voor speciaal onderwijs, de praktijkschool, passend onderwijs ... alle kinderen gelijke kansen. De campus in Terneuzen kan zo een veilige voorziening zijn, waarbij alle onderwijsvormen volledig meedraaien in een gymzaal, sportzaal, voetbalveld en meer. Liefst nog één en dezelfde school, zodat ieder kind naar dat ene Lodewijk College gaat, ongeacht welke route er gekozen wordt."

Van Nispen maakt ook graag het bruggetje naar de geografische ligging van Zeeuws-Vlaanderen: "Veel kinderen in de grensstreek, een gebied van zo'n 70 kilometer, wijken uit naar België voor de (gratis) kinderopvang en school. We moeten daarom de leefbaarheid op niveau houden met aantrekkelijke maatschappelijke voorzieningen."

Als belemmerende factor voor de toekomstplannen noemt Van Nispen de wet- en regelgeving; "die werkt niet altijd mee". Zo is de gemeente verantwoordelijk voor de nieuwbouw en de school voor het onderhoud en dat geeft 'minder prikkels' voor duurzaam bouwen: "Vergelijk het met een huurwoning. Als de huurder (lees school) het complex moet onderhouden, heeft hij ook bepaalde wensen. Bijvoorbeeld liever dubbelglas dan enkel glas ... Maar wat is in wiens voordeel? Als middelen zijn te bundelen, kom je ook tot andere oplossingen," waarbij Van Nispen er stevig voor pleit om landelijk integraal naar middelen te kijken. "De totstandkoming van een schoolgebouw zou niet afhankelijk moeten zijn van de draaglast van een gemeente."

EFFICIENCY IN BEDRIJFSVOERING

De huisvesting is onderdeel van de algehele bedrijfsvoering die na de scholenfusie aan efficiency gewonnen heeft. Op ICT-terrein is er nu 'maximale samenwerking' tussen het Lodewijk College en de andere scholen die onder VO Zeeuws-Vlaanderen vallen. "Er is één ICT-infrastructuur en we werken met dezelfde applicaties." Daarnaast behaalde VO Zeeuws-Vlaanderen landelijke bekendheid met de Extended Classroom, een unieke virtuele oplossing die ervoor zorgt dat leerlingen op meerdere middelbare scholen in Zeeuws-Vlaanderen tegelijk actief en interactief lessen kunnen volgen. Ook als maar een paar leerlingen per school dit vak kiezen. Denk bijvoorbeeld aan kleine vakken als Wiskunde D.

Van Nispen: "Na de fusie tussen de twee scholen in Terneuzen is er één gemeenschappelijke dienst ontstaan voor inkoop, ICT, financiën en HRM, waarmee we een maximaal schaalvoordeel behalen en maximale ondersteuning kunnen bieden aan onze leerlingen. Versterking van de bestuurskracht biedt daarnaast extra mogelijkheden om op het gebied van bedrijfsvoering tot betere kwaliteitsborging te komen. De uniformiteit in de ondersteunende diensten is onder hoge tijdsdruk tot stand gekomen, maar we plukken daar nu wel de vruchten van! Dat hebben we ook ervaren tijdens de periode van volledig afstandsonderwijstijdens de lockdown, toen iedereen in een paar dagen tijd moest omschakelen naar een digitale wijze van onderwijs verzorgen. Uiteindelijk wint het onderwijs. Veelzijdig, kwalitatief en thuisnabij."

IN VOGELVLUCHT!

In 2018 waren de scholen in Zeeuws-Vlaanderen (gemeenten Terneuzen, Sluis en Hulst), in vijf jaar tijd gezamenlijk gekrompen van 5323 naar 4774 leerlingen (10%). Daarbovenop werd nog een leerlingendaling van 13% geprognoseerd voor de jaren daarna. Dit forse krimpscenario leidde in 2018 tot een transitie van vijf scholen onder vier besturen naar vier scholen onder één bestuur: de Stichting Voortgezet Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen, kortweg VO Zeeuws-Vlaanderen.

Op basis van het meerjarig Transitieplan Voortgezet Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen, zijn in augustus 2018 de brede scholengemeenschappen het Zeldenrust-Steelantcollege en De Rede in Terneuzen gefuseerd tot het Lodewijk College. De school biedt v(m)bo/mavo/havo/vwo.

Met drie brede scholengemeenschappen, in elke gemeente die Zeeuws-Vlaanderen rijk is en een praktijkschool in Hulst, biedt VO Zeeuws-Vlaanderen toekomstbestendig, thuisnabij onderwijs voor alle jongeren in de regio. Het toekomstperspectief krijgt vorm in een gezamenlijk onderwijsmodel, een gezamenlijke efficiënte bedrijfsvoering en een nauwe samenwerking tussen de scholen op elk niveau. De ingezette transitie levert mooie vergezichten op, zoals een brede campus-opzet voor het onderwijs in Terneuzen. Tegelijkertijd vereist het een blijvende inspanning en de nodige stuurmanskunst.

www.vozeeuwsvlaanderen.nl – Steven van Nispen,
lid college van bestuur VO Zeeuws-Vlaanderen via
info@vozeeuwsvlaanderen.nl (Communicatie | Bestuursondersteuning)